

Паркинсон оорусунда депрессия, тынчсыздануу жана апатия : бейтаптар үчүн пайдалуу фактылар

Маанайдын бузулушу Паркинсон оорусуна мүнөздүүбү?

Ооба, Паркинсон оорусунда кыймылдын бузулушунан тышкары, кыймылга байланыштуу эмес өзгөрүүлөрдүн кеңири спектри бар (б.а. кыймылдар менен байланышпаган). Маанайдын өзгөрүшү кеңири кездешүүчү жана маанилүү белги болуп саналат. Кээ бир бейтаптар үчүн маанайдын өзгөрүүсү мотордук белгилерге караганда жашоо сапатын кыйла даражада төмөндөтүшү мүмкүн.

Паркинсон оорусунда кайсыл симптомдор көбүнчө белгиленет?

Паркинсон оорусунда көбүнчө кездешиши мүмкүн болгон белгилер – булар: депрессия, тынчсыздануу жана апатия.

- Депрессия – бул маанайдын түшүшү, кайгы, үмүтсүздүк, кээде боштук жана күнөөлүү сезимдер менен мүнөздөлөт.
- Тынчсыздануу – бул нервдүүлүк сезими, толкундануу, чыңалуу, кабатырлануу. Бейтаптар коркуу сезимине же дүрбөлөң чабуулдарына кабылышы мүмкүн.
- Апатия – бул бир нерсени жасоодо же башка адамдар менен баарлашууда кызыгуунун, дилгирленүүнүн же түрткүнүн жоктугу,

Белгилер качан пайда болот?

Маанайдын өзгөрүү белгилери каалаган убакытта пайда болушу мүмкүн. Кээ бир бейтаптарда кыймылдын бузулушуна чейин бул белгилер кездешет, башкалар Паркинсон оорусунун биринчи көрүнүштөрүнөн кийин бир нече жыл өткөндөн соң байкашат. Кээ бир бейтаптар маанайдын өзгөрүшүн допаминергиялык дары-дармектердин кабыл алуусу менен байланыштырат. Мисалы, тынчсыздануу допаминергиялык дарылардын деңгээли төмөндөгөндө, “өчүү” мезгилинде пайда болушу мүмкүн.

Белгилерди кантип аныктаса болот?

Депрессия жана апатия көбүнчө энергиянын төмөндөшү, чарчоо, табиттин төмөндөшү жана уйку бузулушу менен коштолот. Бирок бул көйгөйлөр өзүнөөн өзү депрессия жок учурда пайда болушу мүмкүн, андыктан бул дайыма эле депрессияны билдирбейт. Андан башка төмөнкү белгилер өзүнүзгө караганда үй-бүлө мүчөлөрү жана достор тарабынан көбүрөөк байкалат. Буларга төмөнкүлөр кирет:

- Ашыкча сергектик
- Кыжырдануунун күчөшү

- Коомдон обочолонуу
- Үй-бүлөлүк иш-чараларга же коомдук иш-чараларга катышуунун азайышы

Маанайдын өзгөрүүсү кантип аныкталат?

Аныктап, дарылоо үчүн дарыгеринизге маанайдын, уйку же табиттин өзгөрүүлөрү жөнүндө дароо айтып бериңиз.

Төмөнкүлөрдү дарыгер сизден сурашы мүмкүн:

- Оорунун белгилери качан башталганын
- Алар сизди канчалык тынчсыздандыруусун
- Бул белгилерге байланышкан башка белгилерди
- Дары-дармектерди колдонуу убактысына байланышы

Сиздин жубайыңыз/күйөнүз же камкор адамыңыз, сиздин маанайыңыздын, жүрүм-турумуңузду жана/же уйкуңузду башка өзгөрүүлөрүн аныктоодо жардам бериши мүмкүн.

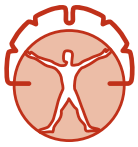
Эмне себептен эмоционалдык өзгөрүүлөр белгиленет?

Паркинсон оорусу маанайды башкаруучу мээ аймактарында белгилүү бир өзгөрүүлөрдү жаратышы мүмкүн. Оруунунун белгилеринин негизинде дофамин, серотонин жана норадреналин сыяктуу нейротрансмиттерлердин деңгээли төмөндөйт. Бул белгилерге сиздин ооруга болгон мамилеңиз жана кээ бир психо-социалдык факторлор да алып келиши мүмкүн.

Паркинсон оорусундагы маанайдын өзгөрүүлөрүн кантип дарылоо керек?

Маанай өзгөрүү белгилерин дарылоонун бир нече жолдору бар:

- Антидепрессант жана анксиолитикалык даары-дармектер депрессияны жана тынчсызданууну азайтат.
- Кыймдын функцияларды жакшыртуучу дофаминергиялык дарылар депрессия жана тынчсызданууда дагы натыйжалуу болушу мүмкүн, айрыкча, ошол көйгөйлөр дары-дармектерди алуу менен байланышы бар болсо
- Психотерапия депрессияда жана тынчсызданууда жардам берет.
- Кээ бир программаланган иш-чаралар, көнүгүү жана коомдоштук апатияны дарылоого жардам берет.
- Уйкунун сапатын жакшыртуу жана стресстик кырдаалдарды чектөө социалдык колдоо да натыйжалуу болушу мүмкүн

International Parkinson and
Movement Disorder Society

Паркинсон оорусунда депрессия, тынчсыздануу жана апатия : бейтаптар үчүн пайдалуу фактылар

Жыйынтыгында:

- Депрессия, тынчсыздануу жана апатия - Паркинсон оорусунун белгиси болушу мумкун жана алар көп кездешет.
- Алар кыймылга байланыштуу көйгөйлөрү баштала электе же кийинчерээк оорунун өнүгүүсү менен пайда болушу мүмкүн
- Бул белгилер жөнүндө дарыгерге айтуу абдан маанилүү, анткени дарылоонун натыйжайлуу ыкмалары бар
- Даары дармектер, психотерапия жана социалдык колдоо бул көйгөйлөр үчүн негизги дарылоо ыкмалары болуп саналат